

ERFGD ZKT KNSTNR

Speeddates met militair erfgoed

Kunstenars en Antwerpse forten, a match made in heaven?

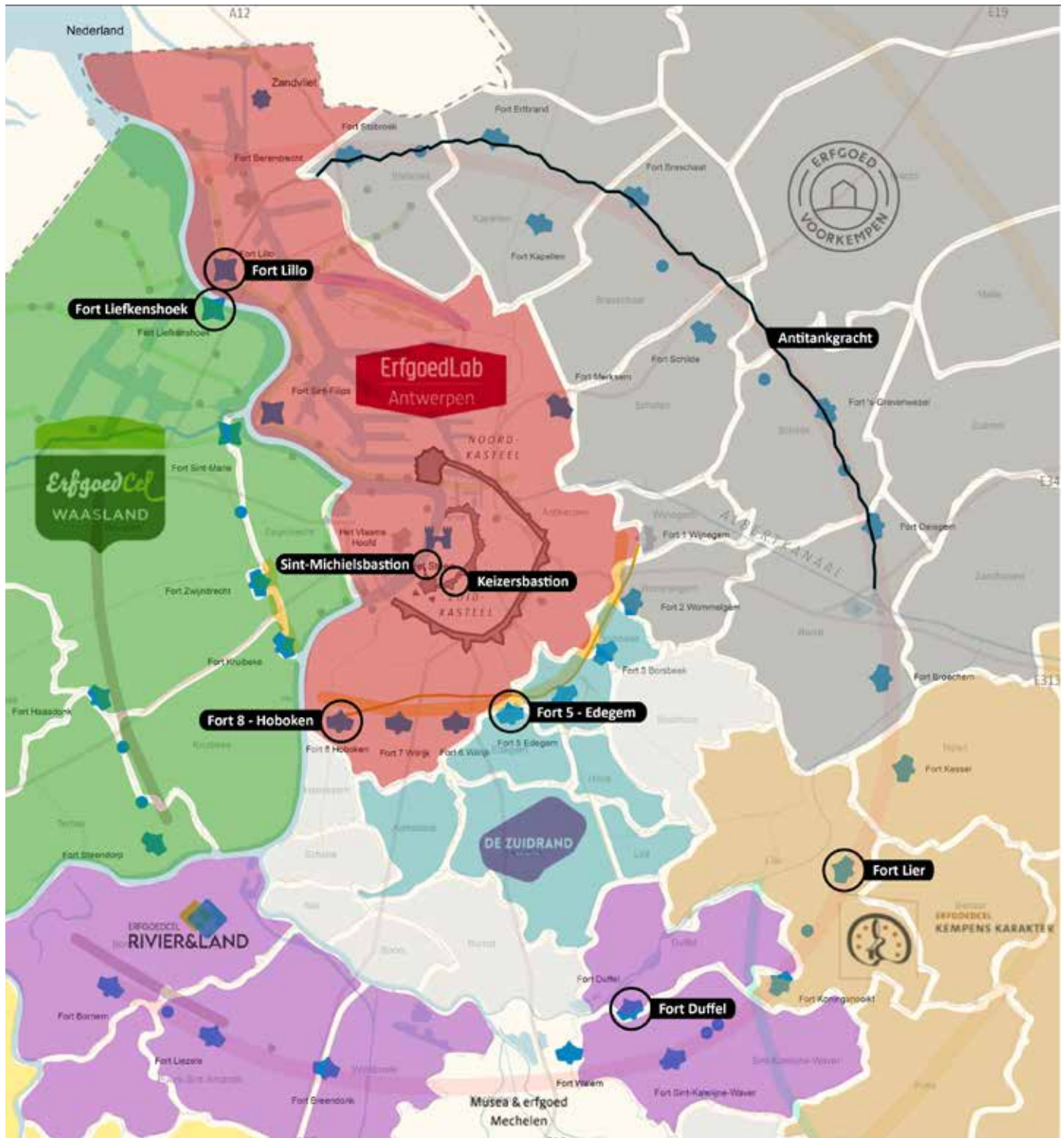
18 november 2023, BLWRK Fort 5 in Edegem

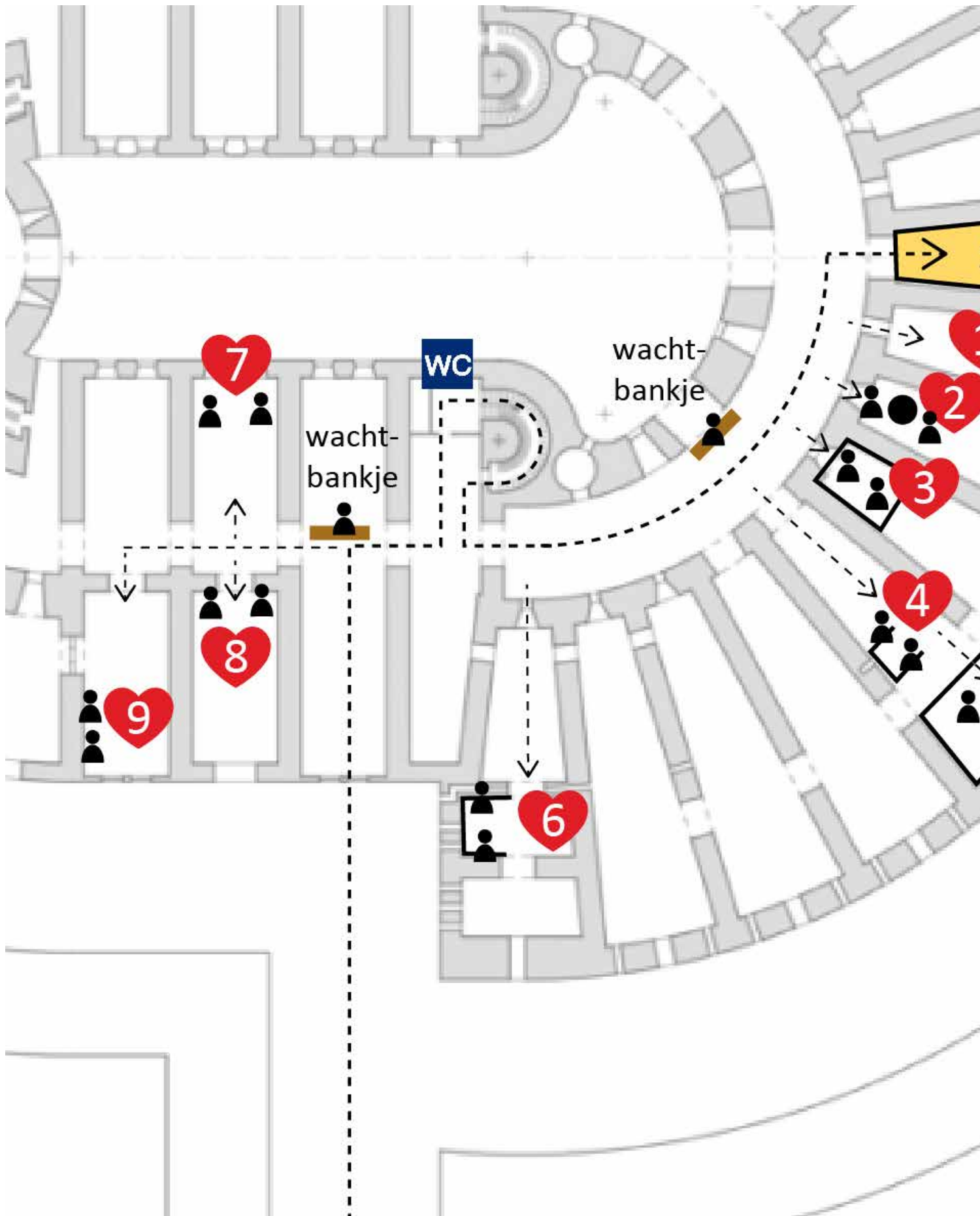

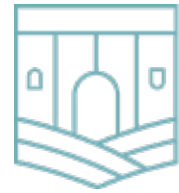
**INTER
LINIE**

Vlaanderen
verbeelding werkt

**INTER
LINIE**

Vlaanderen
verbeelding werkt

ontvangst,
lobbyzone ...

- 14 u inloop, welkomstwoord
- 14.30 u handleiding speeddate
- 14.45 u speeddates deel 1
- 15.45 u pauze
- 16 u speeddates deel 2
- 17 u receptie

 Fort 5 - Edegem

 Fort 8 - Hoboken

 Spoorwegfort Duffel

 Keizersbastion

 Sint-Michielsbastion

 Fort van Lier

 Fort Lillo

 Fort Liefkenshoek

 Antitankgracht

Fort 5

Lokaal Bestuur Edegem
Fort V-straat, 2650 Edegem

ACHTERGROND

Fort 5 is een onderdeel van de Brialmontforten. Het is een bakstenen fort. Het binnenfort (réduit) is niet volledig toegankelijk, de binnenplaats van het réduit wel. De gebouwen rondom het fort worden bezet door verschillende soorten verenigingen. Het is een broed- en zwermplaats voor vleermuizen.

Actoren: KNSTWRK, BLWRK, Erfgoed Edegem, verschillende verenigingen (milieu, jeugd, sport, cultuur), kunstenaarsatelier Atelier 403, Bioklas, imkers, H27, volkstuinten,...

KANSEN

- ✓ KNSTWRK lokalen in binnenfort (réduit): ervaring met kunstinstallaties
- ✓ Binnenplein Binnenfort
- ✓ Tijdelijke installaties mogelijk. Hedendaagse kunst is een optie om permanent te behouden, in samenspraak met BLWRK (co-working space in het binnenfort)
- ✓ Erfgoed Edegem: rondleidingen in het fort
- ✓ Rechter halve caponnière in goede staat (wel koud en vochtig)
- ✓ Veel verenigingen: milieu, cultuur, sport, jeugd, kunst, muziek,... + school OLVE vlakbij

UITDAGINGEN

- Vleermuizen: winterslaap en zwermperiode. April-juli ideale periode (ifv licht en geluid)
- Openingsuren Fort: 21u-7u gesloten.
- Vocht en koude spelen een rol: beeldende kunst, installatiekunst kan zeker.
- Ruwe en originele staat fortgebouwen
- Installatie op de fortgracht: onder voorbehoud van goedkeuring milieudienst

Doel

Verdere artistieke invulling van Fort 5, in navolging van oa KNSTWRK.

Fort 5 als fort voor culturele invulling benadrukken.

Meer bekendheid voor het Fort 5 in de brede regio.

Ik ben...

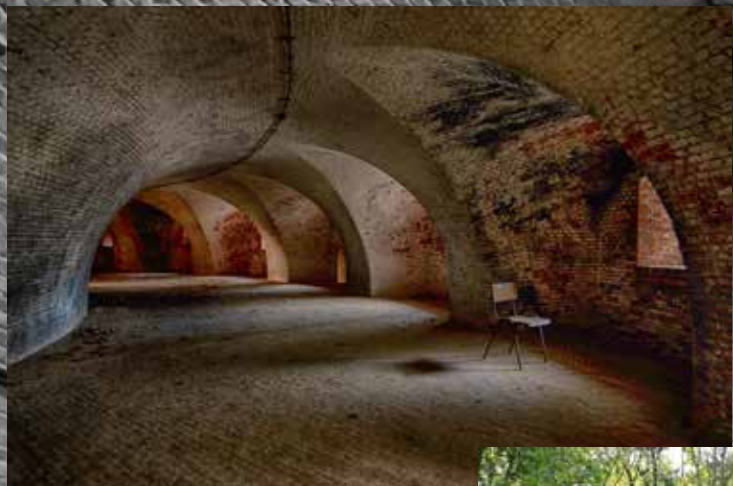
Van baksteen
Bedekt met groen
Veelzijdig
Een parel in de rand

Ik wil...

Een mooie versiering om mee uit te pakken
Inspireren

Fort 5

Lokaal Bestuur Edegem
Fort V-straat, 2650 Edegem

Fort 8 Hoboken

Stad Antwerpen
Dirk Wyns – Vera Caremans,
Schanstraat 9, 2660 Hoboken

ACHTERGROND

Fort 8 is een onderdeel van de Brialmontfortengordel. Het is een bakstenen fort. Het kreeg nooit een versterkende betonlaag. Het binnenfort (réduit) is enkel toegankelijk onder begeleiding.

In het buitenfort zijn verschillende verenigingen en een commerciële feestzaal gehuisvest: Hobokense Sportvisser, KKPS Hobsor (Schietsclub), Mercurius Petanqueclub, Koninklijke Vlaamse Goochelaars van België, Haki (atletiekvereniging), Formaat (Jeugdhuis Schietgang), Outfort (feestzaal). In het binnenfort heeft het GenOOtschap met Gidsenwerking Fort 8 een vaste stek.

KANSEN

Het GenOOtschap heeft ervaring met het organiseren van kunstexpo's en workshops in het binnenfort. Het toonmoment was steeds beperkt tot één dag.

Fort 8 is zeer fotogeniek en is een gegeerde filmlocatie. Een audiovisueel project behoort zeker tot de mogelijkheden.

Het binnenplein heeft een zeer goede akoestiek voor theater en muziekoptredens.

Tijdelijke installaties zijn mogelijk. De wandelweg rond de natte gracht van het fort is vrij toegankelijk en wordt intensief gebruikt.

UITDAGINGEN

Het binnenfort is niet vrij toegankelijk. Het is enkel te bezoeken tijdens de activiteiten van de Gidsenwerking. De gebouwen van het buitenfort zijn bezet door verenigingen en een feestzaal.

Er is bovendien een klimatologisch probleem: de ruimtes zijn vochtig en koud. Weerbestendige installaties in openlucht, bijvoorbeeld aan de buitenkant van de natte gracht, kunnen zeker, maar dan zonder toezicht.

Doel

Vroegere kunstprojecten als Casa Armata en Brialmontmartre een waardige opvolger geven. Tegelijk wordt een ander, een ruimer publiek aangetrokken dat dan kennis kan maken met de geschiedenis van de site.

Ik ben...

Een bakstenen fort
oorspronkelijk zonder
betonversterkingen
Een groene long naast de industrie
Een fijne plek voor recreatieve
sporters

Ik wil...

een permanente blikvanger langs
het water...
een jaarlijks forum voor
kunstenaars van diverse disciplines

Spoorwegfort Duffel

Stichting Kempens Landschap

Contactpersoon: gids Peter Somers

ACHTERGROND

Het spoorwegfort(je) van Duffel werd gebouwd in **1886**. Het maakte deel uit van een **grote buitengordel van forten** rond Antwerpen net zoals het fort van Walem en dat van Sint-Katelijne-Waver en Lier. Het had als specifiek doel het **beschermen van de belangrijke spoorlijn** tussen Antwerpen en Brussel.

In het fort van Duffel kan je een kleine **tentoonstelling** bezoeken over de geschiedenis van het fort en de natuur die je er vindt. Verder is er ook een **brasserie** die tegelijkertijd een **arbeidservaringscentrum** voor jongeren met autismespectrumstoornis is. Op het fort is tevens een **gidswerking** actief die groepen meer verteld over de geschiedenis van het fort.

Typisch aan het fort is de gemengde bouw (bakstenen muren en betonnen gewelven) en de rondlopende ondergrondse gang.

Het fort ontdekken in 3D?

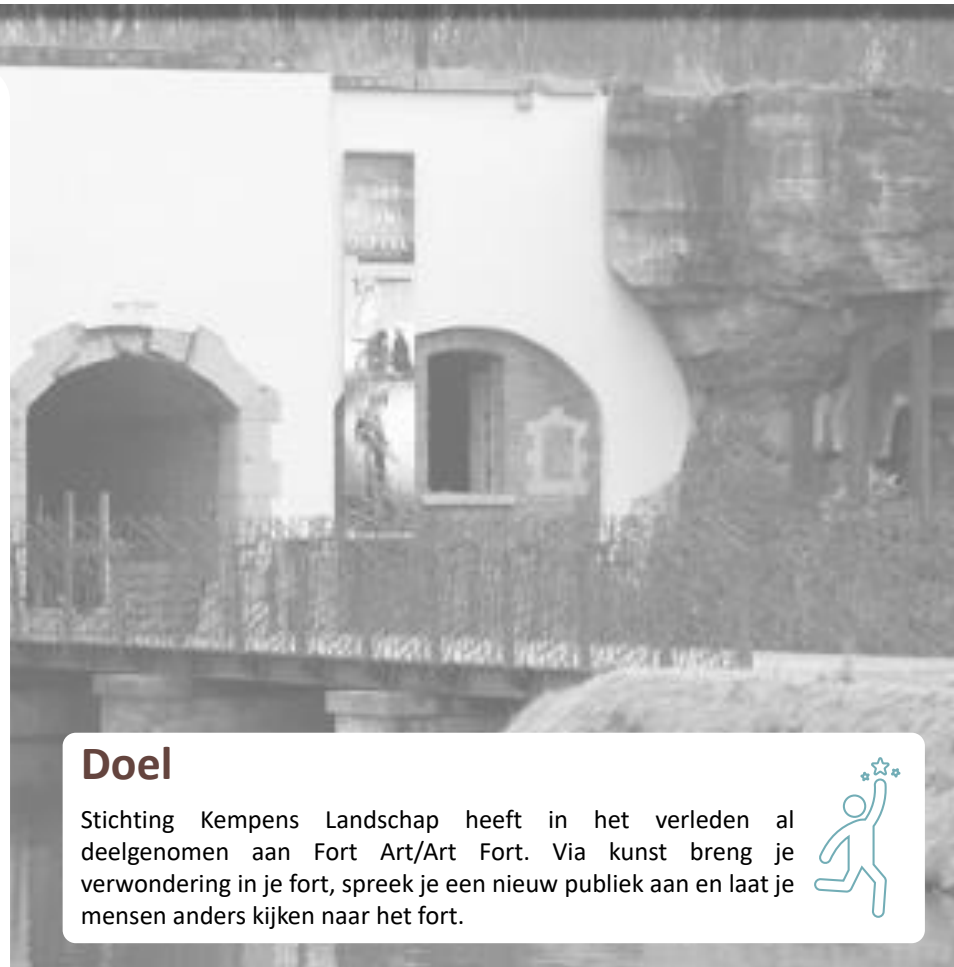
KANSEN

- Historische verhaallijnen en inbedding in de natuur als inspiratiebron
- Opgeblazen kazematten vooraan het fort
- Op sommige plekken elektriciteit aanwezig
- Toeristisch lokaal, cinemazaaltje en galmende lokalen
- Uitgestrekt middenplein
- Stijgend aantal enthousiaste bezoekers
- Gezellige brasserie

UITDAGINGEN

- De vleermuizen en de bescherming als monument hebben altijd voorrang
- Geen versterkte muziek buiten
- Geen toegang voor bezoekers tot de wal van oktober-maart enkel beleid door een gids.

Doel

Stichting Kempens Landschap heeft in het verleden al deelgenomen aan Fort Art/Art Fort. Via kunst breng je verwondering in je fort, spreek je een nieuw publiek aan en laat je mensen anders kijken naar het fort.

Ik ben ...

Klein van formaat maar groots van verhaal

Een thuis voor vleermuizen

Verbindend en geef arbeidservaring aan jongeren met ASS

Ik wil ...

Verwonderen

De bezoekers verrassen en prikkelen door mijn huidige, artistieke en historische laag

Vertellen

Verhalen, ervaren, verbinden, van toen tot nu, van hen en u

KEIZERSBASTION

Stad Antwerpen dienst Archeologie

Frankrijklei - Maria-Henriettelei, toeganggebouw parking Nationale Bank

ACHTERGROND

Het Keizersbastion is een onderdeel van de Spaanse Omwalling, die in het midden van de 16de eeuw op bevel van keizer Karel V werd aangelegd. Het innovatieve vestingwerk bestond uit dikke, gemetselde muren, monumentale poorten en vijfhoekige bolwerken of bastions, waarop het geschut werd opgesteld. Eén van die bolwerken is het Keizersbastion, dat de nabijgelegen Keizerspoort verdedigde.

KANSEN

- De site ligt pal in het stadscentrum en is goed bereikbaar met auto (parking!) trein, tram en bus.
- De bastionruimte bevindt zich op niveau -3 en is bereikbaar via de verschillende ingangen van de parking. Het bastion is verlicht en goed zichtbaar via grote ramen.
- De ruimte is heel geschikt voor het opstellen van grote sculpturen en installaties. Ook videokunst behoort tot de mogelijkheden.
- De site ademt geschiedenis en spreekt tot de verbeelding. Kunstenaars kunnen hun werk tonen in een inspirerende, historische setting.
- De locatie trekt een gevarieerd publiek aan van kunstliefhebbers, passanten en gebruikers van de parking.

UITDAGINGEN

- Rekening houden met vocht en koude.
- Rekening houden met de openingsuren van de parking.

Doel

Confrontatie en interactie tussen kunst en historisch erfgoed, vanuit de overtuiging dat beiden elkaar versterken.

Ik ben...

Ondergronds

Tijdens de heraanleg van de Leien, nu twintig jaar geleden, kwam ik even bovengronds, waarop men besloot mij als historische site te bewaren.

In situ

Voor de aanleg van de parking Nationale Bank werden mijn massieve muren in stukken gezaagd en op dezelfde plaats, maar zes meter lager, weer opgebouwd.

Kolossaal

Wat u ziet is slechts een minustukje van mijn totale omvang, die in zijn volle glorie, vlak onder het straatoppervlak bewaard bleef.

Architectuurparel

Ik zie er misschien nogal ruw en basic uit, maar in de zestiende eeuw gold ik als een hoogstandje van militaire architectuur.

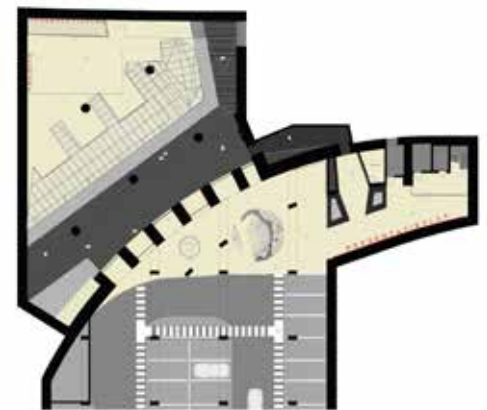
Ik wil...

Bewustmaken

Als archeologische site wil ik aandacht vragen voor ons ondergronds historisch patrimonium. Onder onze voeten liggen archeologische schatten van eeuwen verborgen. Ze verdienen duurzaam te worden beschermd, gekoesterd en bewaard.

Overdonderen

Als nog relatief onbekende erfgoedparel ben ik lange tijd onder de radar gebleven. Nu grijp ik de kans om vol in de schijnwerpers te gaan staan. Kom gerust naast mij staan en laat ons samen schitteren.

Sint-Michielsbastion

Stad Antwerpen, Afdeling Archeologie
Scheldekaaien ter hoogte van Sint-Michielskaai

ACHTERGROND

Het Sint-Michielsbastion is een onderdeel van de Spaanse Omwalling. Het was een laatste toevoeging van de stadsmuur ter hoogte van de gelijknamige Sint-Michielsabdij. Het bastion werd gebouwd in 1608, in volle strijd tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. De zuidflank is nu terug zichtbaar gemaakt in de nieuw aangelegde Scheldekaaien.

KANSEN

- De archeologische site is nieuw en nog grotendeels onbekend, dat intrigeert.
- De site is prachtig gelegen aan de Scheldekaaien en vrij toegankelijk voor iedereen.
- Het bastion is van alle kanten goed zichtbaar, ook vanop de nieuwe hoge promenadedijk en zelfs vanop de Schelde.
- Kunstenaars tonen hun werk hier in een monumentaal kader. Kijklustigen kunnen rondom gaan staan of zich neerzetten op een bankje.
- Dankzij de continue passage kan men rekenen op de respons van een groot publiek.
- Kunstwerken die ontworpen zijn om in de buitenlucht te staan komen hier tot hun recht.

UITDAGINGEN

- De archeologische site is niet afgesloten of beveiligd.
- De werken moeten bestand zijn tegen weer en wind.

Doel

Interactie tussen kunst en historisch erfgoed, op een pas geopende site en strategische plek aan de Schelde.

Ik ben...

Creatie

Ik werd ontworpen door de beroemde vestingbouwkundige Michiel Coignet, ter verdediging van de stad aan de Scheldekant.

Openluchtsite

Bij de rechtekking van de Scheldekaaien in 1880 verdween ik uit het stadsbeeld. De onlangs heraanlegde kaaien geven mij nu een tweede leven.

Uitstekend

Ik ben gebouwd op een uitsprong aan de Schelde en stak een flink stuk vooruit in het water. De Schelde kwam tot aan mijn muren en hier lagen schepen voor anker.

Gerestaureerd

Toen Napoleon voet aan wal zette in Antwerpen, zag hij alles groot. Hij vernieuwde mijn buitenmuren in blauwe steen en bouwde hier zijn scheepswerven

Ik wil...

Verrassen

Ik ben nieuw op de kaaien en moet mijn plaats nog innemen. Maar eens jullie mij hebben ontdekt en gevonden, zal ik niet snel meer worden vergeten.

Contrasteren

Ik sta op een knooppunt tussen heden en verleden. Waar vroeger kanonnen bulderden, staan nu een skatepark en een voetbalveld. Ooit was ik een symbool van verdediging, nu een plaats van ontmoeting en verbinding.

Fort van Lier

info@visitlier.be - Fortweg 24, 2500 Lier

ACHTERGROND

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het Fort van Lier zwaar beschoten door de Duitse Dikke Bertha's. De littekens van deze inslagen zijn na een eeuw nog steeds duidelijk zichtbaar. Na de oorlog nam de natuur de overhand en ontwikkelde het forteiland zich tot een waardevolle groene zone. Het is een thuis voor een aantal (beschermde) vleermuissoorten.

Vandaag wordt de rust er opnieuw af en toe verstoord door geweerschoten: het fort is het thuis van een aantal verenigingen, waaronder drie schietclubs.

Het fort is een onbekende groene parel aan de rand van Lier. De ideale plek voor stilte- en rustzoekers.

KANSEN

- De natuur heeft het fort grotendeels overgenomen. Het feeëriek decor biedt inspiratie voor bv. een theater- of kunstwandeling.
- Het fort ligt langs de wandel- en fietsknooppunten.
- Er is een actieve gidsenwerking.
- Het fort is 'verboden toegang' en daardoor nog grotendeels onontdekt terrein.
- Een beperkt aantal gebouwen of gangen kunnen veilig gebruikt worden.
- Er zijn verschillende verenigingen actief op het fort.

UITDAGINGEN

- Er zijn slechts beperkte faciliteiten (water, elektriciteit, ...) en veilige binnenruimtes beschikbaar.
- Veiligheid van bezoekers is een belangrijke aandachtspunt.
- Activiteiten moeten in harmonie zijn met de huidige gebruikers van het fort: niet enkel de verenigingen, maar ook de vleermuizen.

Doel

Inter_Linie is een opportuniteit om nog eens mijn poorten te openen en me te tonen aan een breed publiek. Het fort van Lier is een fascinerende plek die zowel kunstenaars als bezoekers kan inspireren.

Ik ben...

Een verborgen, groene parel

Ik liet de natuur binnen mijn gracht meer dan 100 jaar de vrije hand. Wie me niet kent, zou denken dat ik eerder een bos dan een fort ben. Ik ben een thuis voor heel wat waardevolle fauna en flora, waaronder beschermde vleermuissoorten.

Een historische plek

Ik ben vandaag nog steeds een tastbaar relict van de verwoestende impact van de Grote Oorlog. In 1914 ben ik zwaar onder vuur genomen door Duitse kanonnen en wie bij mij rondwandelt ziet hiervan nog steeds de littekens.

Avontuurlijk

Met verlaten en soms vervallen gebouwen, half verborgen tussen de bomen, waar je soms nog de bomkraters uit de oorlog kan zien, oogt mijn landschap ruw en rauw en kan het best ontoegankelijk lijken.

Mysterieus

Door mijn natuurlijke uitstraling en de aanwezigheid van heel wat afgesloten gebouwen, onderaardse gangen en verborgen bunkertjes willen heel wat mensen bij mij binnengluren.

Ik wil...

PRIKKELEN

Onbekend is onbemind. Openstelling kan helpen om draagvlak te creëren voor mijn toekomstplannen.

EEN OPEN FORT WORDEN

Ik ben vandaag verboden toegang voor de meeste mensen. Maar ik zou in de toekomst wel graag meer mensen willen ontvangen.

Eigenaar: Stad Antwerpen, **district Berendrecht-Zandvliet-Lillo**
Contactpersonen: **Pieter Linders** (cultuur, erfgoed), **Frederick Bruneel** (masterplan)
Liesbeth Sleymer (wijkcoördinator en communicatie),
Rudi Sempels (schepen cultuur, evenementen en erfgoed),
Kris Dockx (eigenaar locaties o.a. Kruitmagazijn), **Wim Debaene** (Virtuafort)

ACHTERGROND

- **Ligging:** **Scheldefort** midden in de haven
- **Geschiedenis:** één van de oudste forten rond Antwerpen uit 1578 (bijna 450 jaar), deel Staats-Spaanse Linies en vormde met Fort Liefkenshoek controle op de Schelde
- **Werking:** **dorpje**, inwoners, ondernemers
- **Thema's:** **Boekendorp** (augustus), **Scheldefestival** (oktober), **Virtuafort** (VR), **Havenland** (recreatie, natuur, cultuur ...)
- **Typerende kenmerken:** **bewoond fortje** met 40-tal huizen, cafés, museum, cultuur ...

KANSEN

- Mogelijkheden voor kunstenaars, artiesten:
 - Ligging **Schelde**, Sigma (dijkverhoging, natuurgebied), verbinding **Waterbus** op 1u varen vanaf Steenplein (centrum stad)
 - **Verhalen** in het fort: strijd om het fort Nederland, Spanje, Oostenrijk, Frankrijk,
 - Verdwenen **polderdorp** en **tolheffing** ...
- Beschikbare ruimtes **binnen**:
 - **Kerk:** leegstaande kerk met 130 zitjes (AG Vespa), ideaal onthaal, functie LT ? ...
 - **Kruitmagazijn:** 50 zetels (panopticum)
 - **Kazemat:** 40 stoelen (panopticum)
 - **Stadhuis:** zaal beneden en boven, 20 p
 - **Poldermuseum:** heemkundig museum
 - **Molen de Eénhoorn:** restant Lillo dorp
 - **Woningen**, inwoners en **cafés** betrekken
- Beschikbare ruimtes **buiten**:
 - Straten en **pleinen**
 - **Bastions**, poternes en buitenfort
 - **Oud beschermhaventje** (zal verdwijnen)
- Kunstvormen : beeld, film, foto, muziek, theater, verhaal, dans, architectuur, ...

UITDAGINGEN

- Bescherming **erfgoed** > stads- en dorpsgezicht en monumenten
- Bescherming **natuur**, vnl. SBZ rond het fort
- Het **dorp** en sterke karakters mee krijgen
- Rekening houden met **renovatiewerken**
- **Rustieke karakter** dat zal verdwijnen, bv. het haventje (een leuk afscheid nemen?) ... oude meerpalen herbruiken ... ?
- Kerk blijven gebruiken (AG Vespa) voor cultuur, toekomstig onthaalpunt, permanente opstelling Virtuafort

Doel

"Fort Lillo heeft zoveel facetten en lagen, hoe zal een kunstenaar hiermee aan de slag gaan? We zijn ook benieuwd of het kunstproject iets **permanent** kan worden" (Frederick)

"Het kunstproject zou een interessante extra aansluiting kunnen zijn voor de avond voor het **Scheldefestival**, iets feeërieks, kleinschaligs zoals bv. vuurkunstenaar of verlichting" (Pieter)

"Er zijn zoveel verhalen achter de voorwerpen en Lillo, ik ben benieuwd wat een kunstenaar met de collectie van **Panopticum** kan doen" (Kris)

pieter.linders@antwerpen.be
frederick.bruneel@antwerpen.be
liesbeth.sleymer@antwerpen.be
rudi.sempels@antwerpen.be
kruitmagazijn@gmail.com
wim.debaene@rldv.be

Ik ben...

- **IN TRANSFORMATIE (VAN OUD NAAR JONG)**
- **EEN OASE (RUSTPUNT, EILAND IN DE DRUKKE HAVEN)**
- **EEN TWEELING (FORT LIEFKENSHOEK)**
- **EEN DORP MET GESCHIEDENIS (POLDERDORP, FORT)**

Ik wil...

- **LEVENDIG & LEEFBAAR, LICHT BRUISEND (DORP) ...**
- **VERBINDEN ZONDER EIGENHEID TE VERLIEZEN (SCHELDE, TWEELINGFORT, MOLEN, NATUUR ...)**

kruitmagazijn lillo
"een verhaal heeft geen einde, maar het verhaal gaat"

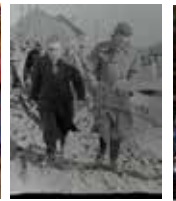
Lillo boekendorp

Scheidefestival Lillo

poesjenellen theater

De botten van de koning, overstroming 1953

Pokémon hype, 2016
Open Monumenten Dag, 2022

voorstel 'glazen box'

ref. St Romboutskathedraal

ref. kerk Aardenburg (NL)

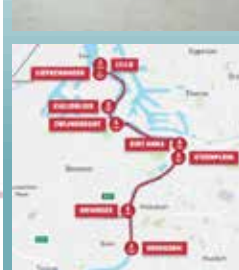
Start
Fort Lillo - 1640

<http://heritage.visualdimension.be/FortLillo/>

Start
Lillo-Fort - 2028

Fort Liefkenshoek

Gemeente Beveren

Ketenislaan 4, Haven 1974, 9130 Kallo

Contact: Ines De Smet - T 03 750 15 96

#beverenverkennen

TOERISME BEVEREN WWW.BEVERENVERKENNEN.BE

ACHTERGROND

Laat u door mij verrassen: een waardevol erfgoedpareltje te midden van industrie en natuurpracht. Ervaar mijn geschiedenis als verdedigingsbouwwerk uit de zestiende eeuw in een interactief belevingscentrum. Bezoek mijn gezellige brasserie en wandel over de dijk om oceanareuzen uit alle hoeken van de wereld te spotten. Voel het contrast tussen de drukke havenbedrijvigheid en de rust van de mooie Beverse polders.

KANSEN

- Artistieke mogelijkheden binnen én buiten: de officierswoning, het oude horecapunt, het mooie binnenplein, de wandelbaar met zicht op de Schelde,...
- Ervaar mij 's nachts als artist-in-residence (overnachtingsmogelijkheid + badkamer)
- Veel historische verhaallijnen als mogelijke inspiratiebron
- Bereikbaar via waterbus, brasserie aanwezig, vernieuwde ruime parking
- Vele enthousiaste bezoekers maken kennis met uw kunstwerken. Ik krijg meer dan 30.000 bezoekers per jaar over de vloer.

UITDAGINGEN

- Ik lig ietwat afgelegen midden in het havenindustriegebied. Maar dit is tegelijk ook wel een opportuniteit.
- Moeilijk bereikbaar met openbaar vervoer, maar je kan me wel bereiken via DeWaterbus.

Doel

Inter_Linie is een uitgelezen kans om de brug te slaan tussen kunst en historisch erfgoed. Een creatieve blik is verrijkend voor de bezoeker, voor de kunstenaar en voor mezelf als erfgoedlocatie. Het is een manier om me eens op een minder voor de hand liggende manier te tonen aan de buitenwereld.

Ik ben...

Contrastvol

Een unieke locatie door mijn 400-jarige geschiedenis (verleden) in een bedrijvige wereldhaven die inzet op duurzaamheid en innovatie, vlakbij de Schelde (heden en toekomst).

Rijk aan verhaallijnen

Een van de oudste forten in Vlaanderen. Eind 16e eeuw aangelegd ter bescherming van Antwerpen tegen de Spaanse troepen onder leiding van Alexander Farnese. Ik wisselde nog verschillende keren van functie: ik deed dienst als quarantainestation, als marinebasis, als vakantieoord voor beroepsmilitairen, ...

Een plek van beleving en ontmoeting

Individuele recreanten, maar ook veel school- en toeristische groepen vinden de weg naar mijn belevingscentrum, waar ze op een speelse manier kennis maken met de verhalen van mijn vroegere bewoners en mijn woonplaats aan de Schelde in een bedrijvige wereldhaven. Een unieke ontmoetingsplaats toch?

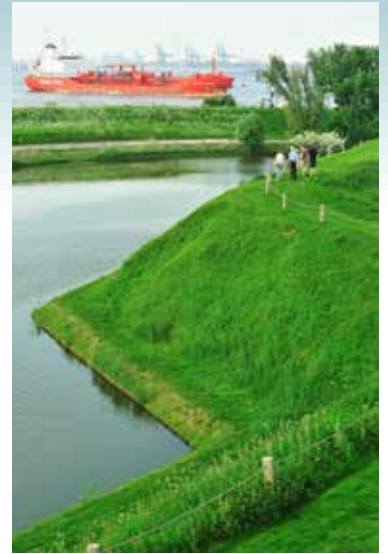
Ik wil...

UITDAGEN

Mijn vaste bezoekers verrassen, prikkelen en verrijken via een frisse artistieke blik op mezelf.

VERLEIDEN

Via creatief werk nieuwe bezoekers aantrekken, hen laten kennis maken met mijn verhalen, en wie weet...in dialoog gaan.

ANTITANKGRACHT

Vlaamse Milieumaatschappij

ACHTERGROND

Met 33 km het langst beschermde landschap van Vlaanderen. De Antitankgracht werd tussen 1937 en 1939 aangelegd als een kunstmatige waterloop om Antwerpen te beschermen tegen een mogelijke Duitse tankaanval. Ze heeft deze functie gelukkig nooit moeten vervullen.

Vandaag is de Antitankgracht een natuur-, recreatie en landschapsverbinding doorheen de Voorkepen. De gemeenten Brasschaat, Brecht, Kapellen, Ranst, Schilde, Schoten en Stabroek hebben elk een stukje Antitankgracht op hun grondgebied. Zij beheren de wandel- en fietspaden. Samen met de Vlaamse Overheid en heel wat organisaties werken zij samen om van de Antitankgracht een robuust landschap te maken.

KANSEN

- Het lange zigzag lint vormt een landschap dat verstillend en rust uitstraalt. Zelfs de otter heeft hier weer zijn plekje gevonden.
- Veel wandelaars en fietsers gebruiken de gracht als recreatie of om te pendelen.
- Een aantal bunkers langs het water zijn toegankelijk.
- Op elke hoek van de Antitankgracht staan geschutsbunkers die de rechte stukken konden overzien. Sluisbunkers houden het water op peil. Tussen Berendrecht en Ranst passeert ze de forten van Stabroek, Ertbrand, Brasschaat, 's Gravenwezel en Oelegem.
- Luitenant Zimmermann fotografeerde in 1918 de hele gracht vanuit de lucht. Een unieke historische collectie!

UITDAGINGEN

- Het gaat om een landschap, dus in openlucht (tenzij je een fort of bunker inneemt) en weergevoelig.
- Je kan er geen museumsuppoost bij zetten...
- Vleermuizen hebben overal voorrang. Vooral in hun winterslaap mogen ze niet gestoord worden.

IK BEN

DOEL

De Antitankgracht is als het ware de ruggengraat van de Voorkepen. Waar het landschap door de jaren heen versnipperd raakte, willen we er terug een lang belevingsparcours van maken, met veel plaats voor natuur en zachte recreatie.

Kunst aan de Antitankgracht is niet helemaal nieuw: enkele jaren geleden vonden heel wat kunstenaars de (water)weg tijdens 'Bunker Zoekt...'

WATER

en dus doorzichtig, spiegellend, vloeiend, vochtig, levengevend...

EEN ZIGZAGGEND LANDSCHAP en dus een plek waar mensen en andere dieren leven

EEN VERDEDIGINGSLINIE en dus een grens opgetrokken tegen een vijand, mens tegen mens

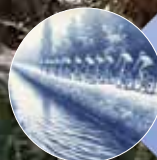

GROEN en dus een levende, ademende biotoop

IK WIL

RUST (en er zijn voor zowel natuur als mens die op adem willen komen)

LEVEN (en een plek zijn waar mensen afspreken, samenkomen, genieten, ontspannen, ontmoeten...)

